

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyně Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobce: M. S.
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: Ředitelství služby cizinecké policie
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

takto:

- I. Žalovaný je povinen rozhodnout o žádosti žalobce o poskytnutí informací ze dne 7. 4. 2020, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 800 Kč ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Marcely Oškrdové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) dne 23. 6. 2020 domáhal ochrany před nečinností žalovaného při poskytování informací ve věci žádosti žalobce o poskytnutí informací ze dne 7. 4. 2020 (dále též jen „žádost“).

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

II. Žaloba

2. Žalobce uvedl, že dne 7. 4. 2020 podal u žalovaného žádost o poskytnutí informací následujícího znění: „*Tímto žádám o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., a to konkrétně o poskytnutí kopie dopisu ministra vnitra České republiky č. j. MV-48662-38/OAM-2008 ze dne 19. 12. 2008, který je zmiňovaný ve 4. pokynu ředitele Služby cizinecké policie ze dne 16. 1. 2009 o opatření k občanům Vietnamu*“.
3. Vzhledem k tomu, že žalobce požadované informace neobdržel, podal dne 23. 4. 2020 stížnost na postup podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“). Na tuto stížnost nadřízený orgán doposud nereagoval.

III. Vyjádření žalovaného

4. Ve vyjádření k žalobě žalovaný potvrdil, že žádost žalobce o poskytnutí informací týkající se dopisu ministerstva vnitra č. j. MV-48662-38/OAM-2008 ze dne 19. 12. 2008 (dále též jen „dopis“), který je zmiňovaný ve 4. pokynu ředitele Služby cizinecké policie ze dne 16. 1. 2009 o opatření k občanům Vietnamu, skutečně dne 8. 4. 2020 převzal. Dále uvedl, že uvedený spis byl v roce 2014 archivován a na odboru podpory výkonu služby se nenachází. Dne 17. 4. 2020 proto žalovaný žalobci sdělil, že požadovaným dopisem již z důvodu archivace spisu nedisponuje a že žádost proto postupuje ministerstvu vnitra coby zpracovateli dopisu.
5. Žalovaný dále vysvětlil, že na žalobcem podanou stížnost na postup podle § 16a odst. 1 písm. b) InfZ již nereagoval, neboť žádost žalobce byla postoupena ministerstvu vnitra, které žádost odmítlo, čímž je věc považována za vyřízenou.
6. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

7. Městský soud projednal žalobu podle ustanovení § 79 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož platí, že „*ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*“ Městský soud přitom rozhodoval podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
8. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když souhlas účastníků s tímto postupem byl s ohledem na § 51 odst. 1 větu druhou s. ř. s. presumován. Žalobce navrhl, aby soud provedl důkaz listinami, které jsou obsahem správního spisu; z něj však soud při posouzení věci obligatorně vycházel.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

9. Podle § 81 odst. 2 s. ř. s. je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.
10. K formulaci výroku rozsudku vydaného podle § 81 odst. 2 s. ř. s. ve věci ochrany proti nečinnosti při vyřizování žádosti o informace podle InfZ se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 25. 11. 2009, č. j. 4 Ans 15/2009 – 56 tak, že *uložení povinnosti rozhodnout o žádosti žalobce o poskytnutí informací neznamena, že žalovaný nemůže informace poskytnout. Výrok napadeného rozsudku je třeba vykládat ... tak, že žalovaný se povinnosti vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti ve lhůtě soudem určené zproští poskytnutím všech požadovaných informací v téže lhůtě, neboli že soudem uložená povinnost zahrnuje jak možnost povinného subjektu rozhodnout o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací, tak možnost žádosti plně vyhovět (tj. všechny požadované informace poskytnout), popřípadě možnost žádosti za zákonem stanovených podmínek částečně vyhovět a částečně rozhodnout o jejím odmítnutí.*
11. V projednávané věci je zřejmé, že žalobce proti namítané nečinnosti žalovaného správního orgánu vyčerpal všechny přípustné procesní prostředky – takovým prostředkem je ve věcech poskytování informací podle InfZ totiž právě stížnost na způsob vyřizování žádosti o informace podle § 16a a násl. InfZ (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu usnesení ze dne 20. 10. 2018, č. j. 5 As 18/2017 – 40, č. 3847/2019 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz).
12. Stížnost podle § 16a InfZ je specifickým prostředkem ochrany proti nečinnosti při vyřizování žádosti o informace. Jejím bezvýsledným podáním (tj. nevyřízením ve lhůtě stanovené zákonem, tj. 7 dnů od doručení stížnosti pro její předání povinným subjektem nadřízenému orgánu a 15 dnů pro rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti) je proto splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků, které k ochraně proti nečinnosti stanoví procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu, pro podání správní žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 s. ř. s. Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí povinnému subjektu, aby o žádosti rozhodl.
13. Pro posouzení důvodnosti žaloby bylo relevantní, zda žalovaný žalobcem požadované informace měl či měl mít a zda je žalobci poskytl, resp. v jakém rozsahu, případně, pokud informace neposkytl, zda vydal rozhodnutí.
14. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
15. Žalobce podal dne 8. 4. 2020 do datové schránky žalovaného žádost o poskytnutí informací ze dne 7. 4. 2020, a to konkrétně o poskytnutí kopie dopisu ministra vnitra České republiky č. j. MV-48662-38/OAM-2008 ze dne 19. 12. 2008, který je zmiňovaný ve 4. pokynu ředitele Služby cizinecké policie ze dne 16. 1. 2009 o opatření k občanům Vietnamu.
16. Přípisem ze dne 17. 4. 2020, č. j. CPR-16162-1/ČJ-2020-930103 žalovaný žalobci sdělil, že s uvedeným dopisem již z důvodu provedené archivace spisu nedisponuje a že žádost žalobce se postupuje ministerstvu vnitra, které bylo podle uvedeného čísla jednacího zpracovatelem

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

požadovaného dopisu. Přípis č. j. CPR-16162-1/ČJ-2020-930103 byl doručen do datové schránky žalobce dne 22. 4. 2020.

17. Přípisem ze dne 17. 4. 2020, č. j. CPR-16162-2/ČJ-2020-930103 oznámil žalovaný ministerstvu vnitra, že mu postupuje žádost žalobce o poskytnutí informací k řešení, neboť jednak požadovaným materiálem již z důvodu provedené archivace nedisponuje a druhá původcem materiálu bylo podle čísla jednacího ministerstvo vnitra. Přípis č. j. CPR-16162-2/ČJ-2020-930103 byl doručen do datové schránky ministerstva vnitra dne 22. 4. 2020.
18. Dne 23. 4. 2020 podal žalobce stížnost na způsob vyřizování žádosti o informace podle § 16a odst. 1 písm. b) InfZ, ve které uvedl, že požadované informace mu dosud poskytnuty nebyly, přestože jejich poskytnutí nic nebrání.
19. Z ustanovení § 14 InfZ vyplývá, že standardním výstupem vyřízení žádosti o informace je poskytnutí informace ve lhůtě do 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo ode dne jejího doplnění; /§ 14 odst. 5 písm. d) InfZ/. Jinak lze žádost o informace pouze odmítnout podle § 14 odst. 5 písm. b) InfZ v případě neodstranění vad žádosti, především však tehdy, pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví (srov. § 15 InfZ). Teprve pokud jsou pro to dány podmínky, lze žádost odložit /tj. případy, brání-li nedostatek údajů o žadateli postupu vyřízení žádosti o informaci - § 14 odst. 5 písm. a) InfZ a kdy informace nespadá do působnosti povinného subjektu - § 14 odst. 5 písm. c) InfZ/.
20. Není – li předmět žádosti o informace vyčerpán, tj. není-li informace poskytnuta úplně, anebo zcela odmítnuta, popř. částečně poskytnuta a ve zbytku odmítnuta, může se žadatel u nadřízeného orgánu domáhat stížností podle § 16a odst. 1 písm. b a c) InfZ ochrany proti nečinnosti povinného subjektu, tj. požadovat, aby žádost o informace byla vyřízena i ve zbytku.
21. Nadřízený orgán podle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) – c) InfZ a) postup povinného subjektu potvrdí, b) povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu, žádost vyřídil, případně předložil žadateli konečnou licenční nabídku a neshledá-li důvody pro odmítnutí žádosti v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 4 InfZ, nebo c) usnesením věc převezme a informaci poskytne sám nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
22. Jelikož žalovaný v zákonem předepsané lhůtě neposkytl žalobci v žádosti požadované informace, ani o žádosti zákonem předepsaným způsobem jinak nerozhodl, stal se tak nečinným (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2019, č. j. 5 As 18/2017 – 55). Zákon o svobodném přístupu k informacím neumožňuje, aby povinný subjekt namísto rozhodnutí o žádosti zákonem předepsaným způsobem (viz shora bod 19 rozsudku) tuto postoupil k vyřízení jinému subjektu. Jestliže tak žalovaný učinil, je takový postup nezákonný, neboť žalovaný musí žádost o informace vyřídit zásadně sám, a to pouze některým ze způsobů stanovených v zákoně o svobodném přístupu k informacím. V daném případě se požadovaná informace, tj. dopis ministra vnitra České republiky č. j. MV-48662-38/OAM-2008 ze dne 19. 12. 2008, který byl podkladem pro vydání 4. pokynu ředitele Služby cizinecké policie ze dne 16. 1. 2009 o opatření k občanům Vietnamu, nepochybně vztahuje k působnosti žalovaného, a proto je žalovaný povinen požadovanou

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

informaci poskytnout bez ohledu na to, že původcem dopisu je ministerstvo vnitra. Pokud žalovaný příslušný spis již archivoval, jak vyplývá ze sdělení žalovaného č. j. CPR-16162-1/ČJ-2020-930103, je povinen požadovanou informaci z archivu vyžádat a žalobci poskytnout. Pokud je totiž povinnému subjektu doručena žádost o poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, musí v souladu se zásadou dobré správy podle § 4 odst. 1 správního řádu primárně vyvinout úsilí, aby požadovanou informaci opatřil a poskytl ji žadateli.

23. Soud závěrem poznamenává, že právo na informace zakotvuje na úrovni ústavního pořádku článek 17 Listiny. Toto základní právo a jemu odpovídající povinnost orgánu veřejné moci jsou klíčovými prvky vztahu mezi státem a jednotlivcem. Jeho smyslem je totiž participace občanské společnosti na věcech veřejných. Informování veřejnosti se týká fungování veřejné moci jako takové; pomocí těchto informací ji může veřejnost kontrolovat (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, N 223/59 SbNU 217, č. 223/2010 Sb. ÚS). Právo na informace tak poskytuje jednu z právních záruk zákonnosti ve veřejné správě. Jedním z hlavních významů veřejného subjektivního práva na informace je, že dává občanům možnost vykonávat kontrolní funkce ve vztahu k fungování veřejné moci, což představuje jeden ze základních atributů právního státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2012, čj. 2 Ans 13/2012-14). S ohledem na význam ústavně zaručeného práva na přístup k informacím je nutné k odmítnutí poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím přistupovat velice opatrně, a to i ohledem na požadavek obsažený v čl. 4 odst. 4 Listiny, který stanovuje, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Povinný subjekt je povinen posoudit, zda je možné požadované informace poskytnout, a to buď v plném rozsahu či částečně, v závislosti na tom, zda byly naplněny konkrétní zákonné důvody pro (částečné) odmítnutí žádosti. Důvod spočívající v tom, že povinný subjekt informacemi v době podání žádosti nedisponuje, nemůže sám o sobě obstát. Případné odmítnutí žádosti o informace kvůli tomu, že povinný subjekt těmito informacemi nedisponuje, by přicházelo v úvahu až za situace, kdy by dané informace skutečně již neexistovaly (např. by došlo ke skartaci či jiné „ztrátě“ všech požadovaných informací, a to i jejich kopií), nebo by tyto kopie nebylo možné z objektivních právních či faktických důvodů nijak získat a tyto důvody by také byly v rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace jasné a přezkoumatelně uvedeny. Samo o sobě tedy pro odmítnutí žádosti nepostačuje, že předmětnými informacemi disponuje jiný subjekt; v tomto směru je třeba vyvinout potřebnou iniciativu k opětovnému získání požadovaných informací, a to všemi reálně v úvahu připadajícími způsoby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.11.2015, č.j. 5 As 112/2013-30).

V. Závěr a náklady řízení

24. Městský soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu podle § 81 odst. 2 s. ř. s. důvodnou, a proto žalovanému uložil, aby o žádosti rozhodl. Žalovaný buďto informaci poskytne v úplném rozsahu podle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ nebo podle ustanovení § 15 InfZ vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti, když i kombinace částečného vyhovění žádosti o informace a rozhodnutí o částečném odmítnutí informace je možná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 4 Ans 8/2009 – 86). K vyřízení žádosti městský soud stanovil žalovanému přiměřenou lhůtu vycházející z ustanovení § 14

odst. 5 písm. d) InfZ, podle kterého je povinný subjekt povinen o žádosti o informaci povinen rozhodnout do 15 dní od přijetí žádosti.

25. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měl plný úspěch žalobce, proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci do rukou jeho zástupce na nákladech řízení částku 8 800 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku 2 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. d) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z odměny za zastoupení advokátem v rozsahu dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby) po 3 100 Kč za úkon dle § 11 odst. 1 písm. a), d) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, včetně dvou režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobce ani na výzvu soudu neprokázal, že je plátcem DPH, vycházel soud při rozhodování o nákladech řízení z toho, že plátcem této daně není.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. listopadu 2021

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.